

Looduslähedaselt kahjurite vastu

Fütoderandid peletavad oma ebameeldiva lõhnaga putukad ja loomad taimedest eemale, atraktandid seevastu meelitavad aiakahjureid püünistesse.

Fütoderont on lõhnava-
te taimede baasil valmistatud peletava toimega preparaat, tavaliselt vesiemulsioon või tömmis, aga ka pulber. Sellega saab kaitsta puid, istikuid ja lille-sibulaid näriliste ning jäne-
eest, samuti kaitseb vahend tüvesid kevadise päikesepõ-
lutuse eest.

● Heaks looduslikuks lõhnapeletiku uruhiirte tõrjes on osutunud musta leedri lehed, elupuu värsked peenestatud oksad ning küüslauk. Nende asetamine käikudesse aitab närilisi eemale peletada. Eriti palju paha teevad uruhiired sibul- ja mugullilledele, hariliku püvilille sibulate lõhn aitab neid aga lillepeen-
rast eemal hoida. Sellepärast soovitatakse püvililli istutada teiste sibullillede lähedusse, piki tara ja köögiviljade vahele. Ärge ainult unustage, et püvilill on ka inimesele hästi mürgine. Eriti ettevaatlik olge tema kasvatamisel siis, kui aias liigub väikesi lapsi, kes võivad taimeosi kogemata suhu toppida või käsi mah-
laga kokku määrada.

● Männiekstrakti baasil valmistatud vahendeid võib pintseldada puudele, pista nendesse lillesibulaid või kasta lahusega kasvukohta. Kui immutada sellise tõrjevahendiga kaltsutükk ja panna see näriliste käiku, põgenevad pahategijad ebameeldiva lõhna tõttu. Kuna vahend ei lahustu vees, ei tasu sellega käsi kokku teha, samuti ei saa puhtaks anumaid, kus vahend on sees olnud.

Uruhiired ei talu musta leedri lehtede lõhna.

Naistenõgese lehepuru puistake sahvrisse ja keldrisse.

● Aiasaaduste ja loodustarvete poodides on müügil vulkaanilisi kivimeid, mille lõhn peletab uruhiiri.

● Hiired ei talu veel rassi ehk voolmerohu, naistenõgese, piparmündi ja leedripuu lõhna. Puistake kuivatatud ning peenestatud taimepuru hiirtega asustatud kohtadesse, sahvrisse, keldrisse. Abi on ka ülesriputatud kimbukestest. Peletav efekt on suurem, kui valate värsked või kuivatatud kimbud üle keeva veega ja nõrutate enne ülesriputamist. Kimpe tuleks igal nädalal uuendada.

PEIBUTUSKALI TIGUDELE

Atraktant on looduslik või sünteetiline lõhnaaine, mis meelitab kahjureid ligi, aitates neid suuremal hulgal püünistesse koguda.

● Tigude-nälkjate puhul on andnud paremaid tulemusi õlle ja värskest kääri-
va kalja lõhn. Täitke õlle või kaljaga osaliselt sügav taldrik või purk ning kaevake see maa sisse. Peibutuskalja võib valmistada ka ise: pange sügavasse purki kuivatatud leivaviil, valage peale läbi-
keedetud jahutatud vett ja

Rebashein aitab tigusid kokku meelitada.

lisage paar rosinat. Ka maapinnale asetatud poolik greip või apelsin on väiksemal aiapil tigu-
dele-nälkjatele hea peibutus – puuvilja alla kogunenud parv tuleb varahommikul või hilisõhtul vaid ära korjata ning hävitada.

● Tigude tõrjes saab ära kasutada nende meelistaimi, millele nad alati kogunevad ja kust neid on lihtne ära korjata. Päeval peidavad teod end sageli lemmiktaimede lehtede alaküljele või nende vahetusse lähedusse puutükkide ning kivide alla. Sellised lõksutaimed on mädarõigas, saialill, tsinnia, peulill, põlduba, hosta, kõrvitsalised, lillhernes, rebashein, lehtpeet ja aedmalts. Kui nende lähedusse luua ka kunstlikud peidupaigad, siis jääb üle vaid olla hoolas kahjutekitajate ärakorjamise ning hävitamisega.

● Sipelgaid saab kokku meelitada magusa alkoholilahusega. Kaevake magusa veiniga täidetud pudel maasse, nii et pudelisuu oleks maapinnaga tasa. Sisseronimise hõlbustamiseks pange pudelisse õhuke puulaast. Kus sipelgaid on palju, sinna pange mitu pudelit. Mõne päeva jooksul leiavad tuhanded sipelgad joovastava vedeliku sees otsa – milline meeldiv surm!

TOIVO NIIBERG